

MUSIQA TA'LIMINI O'QITISHDA YANGI PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALAR VA INNOVATSIYALAR.

Majidova Madina Maxmudjon qizi

70111301-Musiqqa talimi va sanat yo'nalishi 1-kurs magistranti

Annotatsiya. Ushbu maqolada yangi pedagogik texnologiyalarning musiqqa ta'limiga transformatsion ta'siri ko'rib chiqilgan. Raqamli ta'lim, interaktiv vositalar va moslashuvchan platformalar kabi kalit so'zlar ularni musiqqa o'qitishda qo'llash kontekstida muhokama qilinadi. Maqolada ushbu sohadagi dolzarb tendentsiyalar va tadqiqotlar haqida umumiy ma'lumot berish uchun adabiyotlar tahlili keltirilgan. Bundan tashqari, u ushbu texnologiyalarni musiqqa ta'limiga qo'shish uchun ishlatiladigan turli usullarni bayon qiladi, tegishli tadqiqotlar natijalarini taqdim etadi va natijalarini muhokama qiladi, kelajakdagi tadqiqotlar va amalga oshirish bo'yicha takliflar bilan yakunlanadi.

Kalit so'zlar: musiqiy ta'lim, pedagogik texnologiyalar, innovatsiyalar, onlayn ta'lim, interaktiv vositalar, virtual haqiqat, sun'iy intellekt, shaxsiylashtirilgan ta'lim, sinf xonasi, aralash ta'lim, baholash, talabalarni jalb qilish.

So'nggi yillarda musiqiy ta'lim pedagogik texnologiyalar va o'qitishning innovatsion metodologiyalarining rivojlanishi bilan sezilarli o'zgarishlarga duch keldi. An'anaviy o'qitish usullari raqamli vositalar va onlayn platformalar tomonidan ko'paytirilayotgan davrda o'qituvchilar talabalar uchun o'quv tajribasini oshirishning yangi usullarini o'rganmoqdalar. Ushbu maqola musiqiy ta'limning hozirgi manzarasini o'rganadi, pedagogik texnologiyalarning o'qitish amaliyoti va talabalar natijalariga ta'sirini tahlil qiladi.

Adabiyot musiqqa ta'limini boyitish uchun texnologiyadan foydalanishga bo'lgan qiziqish ortib borayotganini ko'rsatadi. Virtual haqiqat (VR) va kengaytirilgan haqiqat (AR) immersiv tajribalarni taqdim etadi, bu talabalarga deyarli kontsert zallariga kirishga yoki turli xil asboblardan bilan tajriba o'tkazishga imkon beradi. Sun'iy intellekt (AI) shaxsiylashtirilgan o'rganishni osonlashtiradi, talabalarning individual ehtiyojlari va afzalliklariga moslashadi. Onlayn platformalar talabalarga dunyoning istalgan nuqtasidan o'quv qo'llanmalari, amaliy materiallar va hamkorlikdagi loyihalarga kirish imkonini beruvchi ko'plab resurslarni taklif etadi.

Ushbu yutuqlarning amaliy natijalarini tushunish uchun turli xil o'qitish usullari va texnologiyalari har tomonlama ko'rib chiqildi. Amaliy tadqiqotlar, so'rovnomalar va musiqa o'qituvchilari va talabalari bilan suhbatlar pedagogik texnologiyalarni Real ta'lim sharoitida integratsiyalashuvi to'g'risida tushuncha to'plash uchun ishlatilgan.

Ushbu tadqiqot natijalari musiqa ta'limida onlayn ta'lim platformalari va interaktiv vositalarning keng qo'llanilishini ko'rsatadi. O'qituvchilar talabalarning faolligini oshirish uchun virtual asboblardan, musiqa ishlab chiqarish dasturlari va hamkorlikdagi platformalarni o'z ichiga oladi. AI-gijgijlash ilovalari, individual ta'lim yordam taraqiyot kuzatish, va maqsadli hisobot taqdim etiladi. Shuningdek, dinamik va interaktiv o'quv muhitini yaratib, aylantirilgan sinflar va aralash ta'lim yondashuvlarini amalga oshirish kuzatildi.

Musiqa ta'limini o'qitishdagi ba'zi tendentsiyalar va yangiliklar:

1. Onlayn Ta'lim Platformalari:

- Turli xil onlayn platformalar va ta'limni boshqarish tizimlari musiqa ta'limi kurslarini taklif etadi. Ushbu platformalar ko'pincha interaktiv darslar, video darsliklar va hamkorlikdagi xususiyatlarni taqdim etadi, bu esa talabalarga musiqani masofadan o'rganishga imkon beradi.

2. Raqamli nota musiqasi va Interaktiv ballar:

- Raqamli nota musiqasi va interaktiv ballar talabalarga turli xil musiqiy kompozitsiyalarga kirish imkoniyatini beradi. Ba'zi platformalar hatto izohlar, ta'kidlash va ijro etish kabi xususiyatlarni taklif qiladi, bu esa o'quv jarayonini yanada qiziqarli va interaktiv qiladi.

Raqamli nota musiqasi va interaktiv ballar musiqachilar, talabalar va o'qituvchilarning musiqa bilan ishlash va o'rganish usullarini tubdan o'zgartirdi. Bu texnologik o'zgarishlar bir necha foyda taklif:

- Kirish imkoniyati: raqamli nota musiqasi jismoniy nusxalarga bo'lgan ehtiyojni yo'q qiladi va musiqachilarga ulkan kompozitsiyalar kutubxonasiga tezkor kirish imkoniyatini beradi. Bu, ayniqsa, an'anaviy notalarni olish yoki saqlashda qiynalayotganlar uchun foydalidir.

- Portativlik: raqamli nota musiqasi yordamida musiqachilar butun kutubxonani planshet yoki elektron qurilmada olib yurishlari mumkin. Bu mashg'ulotlar, spektakllar va mashg'ulotlar uchun qulaylik yaratadi, bir nechta bosma ballarni olib yurish ehtiyojini kamaytiradi.

- Interaktivlik: interfaol ballar izohlar, ta'kidlash va ijro etish imkoniyatlari kabi xususiyatlarni o'z ichiga olgan holda o'quv tajribasini oshiradi. Musiqachilar o'zlarining

eslatmalarini qo'shishlari, muhim parchalarni belgilashlari va displeyni o'zlarining xohishlariga mos ravishda sozlashlari mumkin.

- Ijro etish va Audio integratsiyasi: ba'zi platformalar musiqachilarga nota musiqasini kuzatib borishda asarni tinglashga imkon beradigan ijro etish xususiyatlarini taklif etadi. Bu musiqiy nuanslarni tushunish, dinamikani talqin qilish va umumiy musiqiylikni anglash uchun foydalidir.

- Ta'lim vositalari: aqamli platformalar ko'pincha o'rganishga yordam beradigan ta'lim vositalarini o'z ichiga oladi. Bunga musiqachilarga o'z mahoratini va musiqiy tushunchalarni tushunishga yordam beradigan o'quv qo'llanmalari, amaliy mashqlar va integratsiyalashgan darslar kirishi mumkin.

- Hamkorlikda o'rganish: raqamli varaqli musiqa platformalari hamkorlikda o'rganish tajribasini osonlashtirishi mumkin. Musiqachilar ballarni osongina baham ko'rishlari, Real vaqt rejimida hamkorlik qilishlari va muayyan asarlar yoki musiqiy texnikalar haqida onlayn munozaralarda qatnashishlari mumkin.

- Ekologik barqarorlik bosma nota musiqasiga bo'lgan ehtiyojni kamaytirish orqali raqamli platformalar ekologik barqarorlikka hissa qo'shadi. Bu musiqa sanoatida qog'oz chiqindilarini minimallashtirish va ekologik toza amaliyotlarni targ'ib qilish bo'yicha keng ko'lamli harakatlar bilan mos keladi.

- Muntazam yangilanishlar: raqamli varaqli musiqa platformalari yangilanishlar va tuzatishlarni muammosiz taqdim etishi mumkin. Musiqachilar aniq va dolzarb materiallar bilan ishlashlarini ta'minlab, ballarning so'nggi versiyalarini olishlari mumkin.

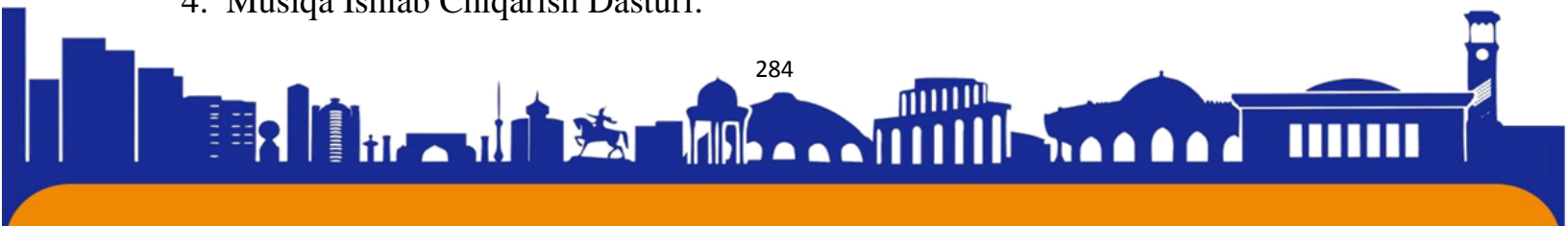
- Moslashuvchanlik: musiqachilar shrift o'lchamlari, ranglari va tartibini sozlash orqali raqamli ballarning ko'rinishini o'z xohishlariga mos ravishda sozlashlari mumkin. Ushbu moslashuvchanlik, ayniqsa, ko'rish qobiliyati buzilgan shaxslar uchun foydali bo'lishi mumkin.

Umuman olganda, raqamli nota musiqasi va interaktiv ballarning musiqiy ta'lim va amaliyotga qo'shilishi musiqachilarning o'z mahoratiga bo'lgan munosabatini o'zgartirib, dinamik va boyituvchi tajriba taklif qildi.

3. Virtual haqiqat (VR) va Kengaytirilgan haqiqat (AR):

- VR va AR texnologiyalari immersiv musiqiy tajribalarni yaratish uchun foydalanilmoqda. Virtual muhit konsert zallarini, musiqa studiyalarini yoki hatto tarixiy sharoitlarni taqlid qilib, talabalarga noyob va Real o'quv tajribalarini taqdim etishi mumkin.

4. Musiqa Ishlab Chiqarish Dasturi:

- Raqamli audio ish stantsiyalari (dovlar) va musiqa ishlab chiqarish dasturlari talabalarga o'z musiqalarini yaratish, tahrirlash va ishlab chiqarishga imkon beradi. Ushbu vositalar musiqiy kompozitsiya, aranjirovka va ishlab chiqarish texnikasini o'rgatish uchun qimmatlidir.

5. Onlayn Hamkorlikdagi Musiqiy Loyihalar:

- Hamkorlikdagi platformalar talabalarga jismoniy joylashuvidan qat'i nazar, Real vaqt rejimida musiqiy loyihalarda birgalikda ishlashga imkon beradi. Bu hamkorlikni rivojlantiradi va talabalarga birgalikda musiqa yaratish imkoniyatini beradi.

6. Musiqiy ta'limni gamifikatsiya qilish:

- Musiqiy ta'limga Gamified yondashuvlar o'yin elementlarini o'rganish tajribalariga kiritishni o'z ichiga oladi. Bu musiqa o'rganishni talabalar uchun yanada yoqimli va rag'batlantiruvchi qilishi mumkin.

7. Musiqa ta'limi uchun mobil ilovalar:

- Ko'p sonli mobil ilovalar musiqa ta'limining turli jihatlariga, asbob chalishni o'rganishdan tortib quloq o'rgatish va musiqa nazariyasiga qadar. Ushbu ilovalar ko'pincha foydalanuvchilar uchun qulay va barcha yoshdagi o'quvchilar uchun qulay bo'lishi uchun yaratilgan.

8. Adaptiv Ta'lim Tizimlari:

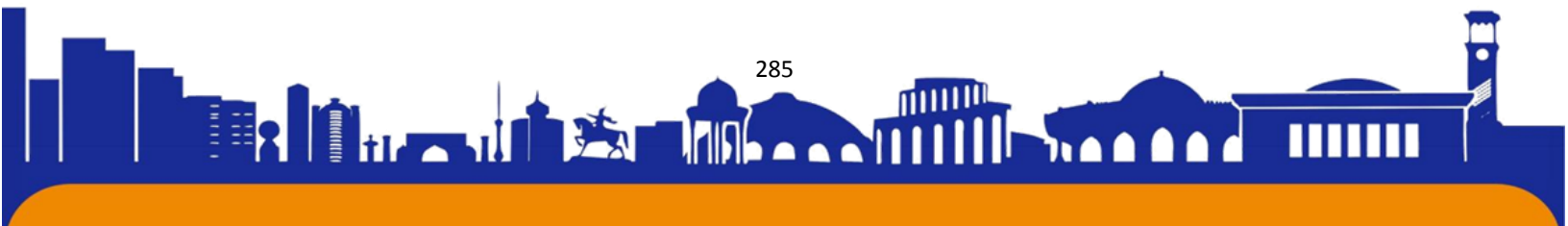
- Adaptiv ta'lim texnologiyalari individual talaba ehtiyojlariga tikuvchi qo'llanma, bir talabaning taraqqiyot asosida qiyinchilik darajasini sozlash. Ushbu shaxsiy yondashuv musiqa ta'limida samarali bo'lishi mumkin, har bir talabaning o'ziga xos o'rganish tezligi va uslubiga murojaat qiladi.

9. Masofaviy Musiqa Hamkorlik Vositalari:

- Masofaviy ta'limning kuchayishi bilan masofaviy musiqa bilan hamkorlik qilish vositalari muhim ahamiyat kasb etdi. Ushbu platformalar talabalarga bir shaharda yoki turli qit'alarda bo'lishidan qat'i nazar, musiqiy loyihalarda hamkorlik qilish imkonini beradi.

10. Talabalar taraqqiyoti uchun ma'lumotlar tahlili:

- Ta'lim texnologiyalari platformalari ko'pincha talabalar taraqqiyotini kuzatish va tahlil qilish uchun ma'lumotlar tahlilini o'z ichiga oladi. Bu ma'lumotlar o'qituvchilar talabalar qo'shimcha qo'llab-quvvatlash kerak va shunga ko'ra, ularning ta'lim yondashuvlarini sozlashingiz mumkin maydonlarni aniqlash yordam berishi mumkin.

Musiqa ta'limidagi so'nggi tendentsiyalar va yangiliklardan xabardor bo'lish juda muhim, chunki texnologiya musiqani o'rgatish va o'rganish usulini shakllantirishda muhim rol o'ynashda davom etmoqda.

Muhokama bo'limida ushbu yangiliklarning musiqa ta'limiga ijobiy ta'siri, masalan, kirish imkoniyati, kengaytirilgan hamkorlik va talabalarning motivatsiyasi yaxshilanadi. Muammolar, shu jumladan raqamli bo'linish va o'qituvchilarni tayyorlash zarurati tan olinadi. Raqamli portfellar va ishlash tahlillari kabi baholash usullarida texnologiyaning integratsiyasi muhokama qilinib, talabalar taraqqiyotini aniqroq va chuqurroq baholash imkoniyatlarini ta'kidlaydi.

Xulosalar:

Xulosa qilib aytganda, pedagogik texnologiyalar va innovatsion o'qitish metodologiyalarining integratsiyasi musiqa ta'limi manzarasini o'zgartirmoqda. Talabalarni jalb qilish, foydalanish imkoniyati va shaxsiylashtirilgan ta'lim nuqtai nazaridan kuzatilgan ijobiy natijalar ushbu yutuqlarning imkoniyatlarini ta'kidlaydi. Biroq, o'qituvchilar uchun texnologiyaga adolatli kirish va doimiy kasbiy rivojlanish kabi muammolarni hal qilish juda muhimdir.

Oldinga qarab, ta'lim muassasalariga pedagogik texnologiyalarning samarali integratsiyasini qo'llab-quvvatlash uchun infratuzilma va treninglarga sarmoya kiritish tavsiya etiladi. Musiqa ta'limi inklyuziv bo'lib qolishi va rivojlanayotgan raqamli landshaftga moslashishini ta'minlash uchun o'qituvchilar, texnologiya ishlab chiquvchilari va siyosatchilar o'rtasidagi hamkorlikdagi harakatlar juda muhimdir. Bundan tashqari, davom etayotgan tadqiqotlar rivojlanayotgan texnologiyalarni va ularning musiqa ta'limiga uzoq muddatli ta'sirini o'rganishga da'vat etiladi.

Xulosa qilib aytganda, pedagogik texnologiyalar va musiqa ta'limi simbiozi ijodkorlik, hamkorlik va qulaylik uchun yangi yo'llarni ochadi. Ushbu yangiliklarni qabul qilish orqali o'qituvchilar yangi avlod musiqachilarini ilhomlantirishi va an'anaviy chegaralardan oshib ketadigan musiqaga muhabbat uyg'otishi mumkin.

ADABIYOTLAR.

1. D. Lebler, Student-as-Master? Reflections on a Learning Innovation in Popular Music Pedagogy, *International Journal of Music Education*, 25, 205–221 (2007)
2. V.P. Bepal'ko, Personified Education, *Pedagogika*, 6, 12–17 (1998)
3. I.I. Marhel', On the Classification of Computer Technologies in Education, *New Information Technologies in Ukraine's Educational Institutions*, 275 (1999)

4. G.K. Selevko, Modern Technologies in Education, Narodnoe obrazovanie Publ, 256 (1998)
5. V.N. Paderin, The Use of Multimedia Technologies in University Students' Training, <https://cyberleninka.ru/article/n/ispolzovanie-multimediynyh-tehnologiy-v-obuchenii-studentov-vuzov>
6. N.O. Petrova, Effective Methods of Students' Professional Training, Yuzhnorossijskij Muzykal'nyj Al'manah, 39–43 (2017)
7. A.S. Parfyonova, Information Technologies in University Students' Training, <https://cyberleninka.ru/article/n/informatsionnye-tehnologii-v-obuchenii-studentovvuzov>
8. V.A. Kapranova, Technology of Project-oriented Education in Higher Education Institutions: Theory Translated into Practice, <https://core.ac.uk/reader/74328834>
9. R. Hammer, D. Kellner, Multimedia Pedagogy for the New Millenium, Journal of Adolescent & Adult Literacy, 42, 522–526 (1999)
10. E. Frolova, T. Ryabova, O. Rogach, Interactive Technologies of Forming the Students' Media Competence: Opportunities and Limitations of Their Use in Contemporary Educational Practice, Mediaobrazovanie, 4, 22–28 (2018)